

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА

Освітньо-професійна програма «05 Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 052 Політологія

факультет Історичний

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична регіоналістика» для студентів ОПП «05 Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 Політологія.

Розробник:

Рябінін Є.В., к. політ. н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ

© Рябінін Є.В., 2021

© Маріупольський державний університет, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>052 Політологія</u>	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 2	ОПП «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність <u>052 Політологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		III-й	III-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Семестр	
Загальна кількість годин: – 120 год.		V-й	V-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступень: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		32 год.	16
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8
		Самостійна робота	
		70 год.	95
		Індивідуальні завдання:	
2 год.	1		
Вид контролю: Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48 / 72 год.,

для заочної форми навчання – 24 / 96 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Політична регіоналістика» є вивчення регіона як складного соціально-політичного явища.

Завдання – вивчення:

- територіальної структури України;
- політико-географічної номенклатури України (адміністративно-територіальний поділ, мегаполіси і великі міста);
- актуальних проблем взаємовідносин центру і регіонів;
- розподілу компетенції між центральним, регіональним і місцевим рівнями;
- внутрішньополітичних проблем українських і зарубіжних регіонів;
- результатів виборів виконавчої та законодавчої влади в українських регіонах.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни – опанування знаннями та навичками з дисциплін «Політична система сучасної України», «Загальна теорія держави», «Етнополітологія», «Політичні еліти та лідерство»

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.</p> <p>СК11. Здатність виявляти чинники, що визначають стабільний і ефективний розвиток політичної системи України.</p> <p>СК12. Здатність володіти методами структурно-функціонального аналізу політичних і економічних інститутів різних країн і регіонів світу з врахуванням їхньої історико-</p>

Результати навчання	культурної специфіки.
	<p>РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.</p> <p>РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.</p> <p>РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

- Тема 1. Теоретичні основи політичної регіоналістики.
- Тема 2. Регіон як об'єкт політичного аналізу.
- Тема 3. Регіоналізм та порівняльний аналіз моделей регіоналізації.
- Тема 4. Держава як територіально-політична система.
- Тема 5. Адміністративно-територіальна структура держави.
- Тема 6. Територіально-політична децентралізація.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. 4. РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.

- Тема 7. Регіональна та місцева влада в сучасній державі.
- Тема 8. Аналіз регіонального політичного процесу в Україні.
- Тема 9. Політико-історичний розвиток української системи «центр-регіони»
- Тема 10. Політико-територіальний устрій України: традиції та сучасність

Тема 11. Регіони України в європейському інтеграційному процесі: транскордонне співробітництво.

Тема 12. Українські регіони в контексті політико-військової кризи в Україні.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р .		л	п	лаб	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.												
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.												
Тема 1. Теоретичні основи політичної регіоналістики.	14	2					12	2			10	
Тема 2. Регіон як об'єкт політичного аналізу.	8	4	2		12		24	2	2		15	
Тема 3. Регіоналізм та порівняльний аналіз моделей регіоналізації.	18	4	2		12	1	23	2			15	1
Тема 4. Держава як територіально-політична система.	4	2	2				12					
Тема 5. Адміністративно-територіальна структура держави.	2	2						2	2		14	
Тема 6. Територіально-політична децентралізація	16	2	2		12		12					
Разом за змістовим модулем 1	62	16	8		36		83	8	4		54	1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.

Тема 7. Регіональна та місцева влада в сучасній державі.	9	2			7		14	2					
Тема 8. Аналіз регіонального політичного процесу в Україні.	11	2	2		7			2	2			10	
Тема 9. Політико-історичний розвиток української системи «центр-регіони»	11	4			7		13					11	
Тема 10. Політико-територіальний устрій України: традиції та сучасність	11	2			7	1		2					
Тема 11. Регіони України в європейському інтеграційному процесі: транскордонне співробітництво.	10	2	2						2			11	
Тема 12. Українські регіони в контексті політико-військової кризи в Україні.	6	4	2			6		2				11	
Разом за змістовим модулем 2	58	16	8		34	1	27	8	4			45	
Усього годин	120	32	16		70	2	120	16	8			95	1

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1.	Теоретичні основи політичної регіоналістики.	Дослідити об'єкт та предмет політичної регіоналістики та проаналізувати методи, що використовуються для аналізу політичних процесів на рівні регіону		РН01, РН03, РН05, РН07, РН09, РН10, РН12, РН15
2.	Регіон як об'єкт політичного аналізу. Регіоналізм та порівняльний аналіз моделей регіоналізації.	Дослідити регіон як об'єкт політичної регіоналістики та проаналізувати сутність регіоналізму		РН01, РН03, РН05, РН08, РН09, РН10, РН12, РН15
3.	Держава як територіально-політична система. Адміністративно-територіальна структура держави/України	Проаналізувати інститут держави та типи територіально-політичні системи. Проаналізувати адміністративно-територіальну структуру України		РН05, РН07, РН08, РН09, РН10, РН12, РН15
4.	Територіально-політична децентралізація.	Проаналізувати територіально-політичну децентралізацію		РН01, РН03, РН07, РН08, РН09, РН11, РН15
5.	Регіональна та місцева влада в сучасній державі. Аналіз регіонального політичного процесу в Україні.	Дослідити особливості регіональної та місцевої влади. Проаналізувати політичний процес України на регіональному рівні		РН01, РН03, РН07, РН08, РН10, РН11, РН15
6.	Політико-історичний розвиток української системи «центр-регіони» Політико-територіальний устрій України: традиції та	Проаналізувати основні причини конфліктів між центром та регіонами		РН01, РН05, РН07, РН09, РН10, РН12, РН15

	сучасність			
7.	Регіони України в європейському інтеграційному процесі: транскордонне співробітництво.	Дослідити історію розвитку та функціонування транскордонного співробітництва		PH03, PH05, PH07, PH09, PH10, PH12,
8.	Українські регіони в контексті політико-військової кризи в Україні.	Проаналізувати причини, історію, перебіг політико-військової кризи в Україні на сучасному етапі.		PH01, PH07, PH09, PH10, PH11, PH15

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до семінарських занять.	25/30
2.	Виконання індивідуальних завдань (есе, аналітичні записки)	25/30
3.	Підготовка до екзамену	20/35
	Разом:	70/95

7. Індивідуальні заняття

Тема	Завдання
Регіоналізм в контексті автономістських тенденцій	Завдання 1.1. Скласти конспект за темою, що розглядається
	Індивідуальне аналітичне завдання
Регіон та центральна влада.	Завдання 2.1. Проаналізувати класифікацію та підходи до визначення регіону
	Індивідуальне аналітичне завдання
Характеристика українських регіонів: історико-політичний, економічний, культурний аналіз	Завдання 3.1. Проаналізувати українські регіони та дати їхню історико-політичну, економічну та культурну характеристику
	Індивідуальне аналітичне завдання
Регіональне співробітництво та конфлікти	Завдання 4.1. Проаналізувати основні причини конфліктів між центром та регіонами/регіонами
	Індивідуальне аналітичне завдання

Транскордонне співробітництво	Завдання 5.1. Проаналізувати історію українського транскордонного співробітництва та охарактеризувати єврорегіони, до яких входять українські регіони
	Індивідуальне аналітичне завдання

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Об'єкт і предмет політичної регіоналістики.
2. Етапи становлення політичної регіоналістики в Україні.
3. Поняття регіону: сучасні підходи до виділення регіону.
4. Регіональна політика: поняття, зміст, підходи.
5. Регіоналізація як політичний процес.
6. Моделі регіоналізації.
7. Поняття адміністративно-територіальної системи держави і її функції.
8. Центр в балансі відносин «центр - регіони».
9. Регіон в балансі відносин «центр - регіони».
10. Фактори адміністративно-територіального поділу держави.
11. Формат адміністративно-територіального поділу держави.
12. Децентралізація в унітарних державах.
13. Моделі децентралізації: французька, монархічна, датська.
14. Федералізм як політичний принцип.
15. Характеристики федеративної держави.
16. Класифікація федерацій.
17. Федералізм і демократія.
18. Інститути регіонального впливу на загальнодержавному рівні.
19. Регіональні партії і партійні системи в країнах Західної Європи.
20. Агенти центральної адміністрації: пряме і непряме федеральне адміністрування.
21. Регіональний лобізм і форми регіонального впливу в Україні.
22. Розмежування повноважень між рівнями влади: принципи та ідеологія.
23. Організація регіональної влади в унітарній державі: моделі виборного і призначуваного губернатора.
24. Організація регіональної влади в унітарній державі: парламентська, квазіпарламентська і монархічна модель.

25. Моделі регіональної влади в унітарній державі.
26. Місцева влада в сучасній державі: концептуальні засади та існуюча практика місцевого самоврядування.
27. Політичні інститути і групи впливу в регіональній політичній ситуації.
28. Етнорегіональної партії і їх вплив на політичний процес.
29. Вибори та електоральні процеси в регіонах.
30. Регіональна ідентичність і регіональна політична культура.
31. Регіональні політичні режими.
32. Відносини «центр-регіони» в Україні в радянський період.
33. Сучасна політико-адміністративна система України і фактори формування регіональної структури.
34. Статус суб'єктів федерації і проблема територіально-політичної асиметрії в сучасній Україні.
35. Інтеграційний і дезінтеграційний типи регіоналізації в сучасному світі.
36. Регіони як учасники міжнародних відносин.
37. Суть і напрямки розробки концепції «Європа регіонів».
38. Роль транскордонних контактів і труднощі в європейському міжрегіональному співробітництві.
39. Політико-військова криза в Україні.

Післятестажний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань;

	<ul style="list-style-type: none"> - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.
--	--

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Теоретичні основи політичної регіоналістики.	10		5
Семінарське заняття			4
Індивідуальні завдання			1

Регіон як об'єкт політичного аналізу. Регіоналізм та порівняльний аналіз моделей регіоналізації.	10		5
Семінарське заняття			4
Індивідуальні завдання			1
Держава як територіально-політична система. Адміністративно-територіальна структура держави/України	10		10
Семінарське заняття			8
Індивідуальні завдання			2
Територіально-політична децентралізація.	10		10
Семінарське заняття			10
Змістовний модуль 2			
Регіональна та місцева влада в сучасній державі. Аналіз регіонального політичного процесу в Україні.	10		5
Семінарське заняття			5
Політико-історичний розвиток української системи «центр-регіони» Політико-територіальний устрій України: традиції та сучасність	10		5
Семінарське заняття			5
Регіони України в європейському інтеграційному процесі: транскордонне співробітництво.	15		5
Семінарське заняття			5
Українські регіони в контексті політико- військової кризи в Україні.	15		5
Семінарське заняття			5
Підготовка та складання екзамену	30		50
Підсумок	120		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

13. Рекомендовані джерела інформації Обов'язкова література

1. Біленчук П. Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право) / Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. — К. : Атіка, 2000. — 304 с.
2. Бусыгина И. М. Политическая регионалистика : Учебное пособие / И. М. Бусыгина. — М. : Московский государственный университет международных отношений (Университет) ; «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2006. — 280 с.
3. Гайдук В. Україна у регіональному вимірі : проблеми та перспективи / В. Гайдук, Т. Кучеренко, М. Михальченко. — Д. : Донбас, 2002. — 228 с.
4. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика. Хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / Укладачі : Кононов І. Ф. (науковий редактор), Бородачов В. П., Топольськов Д. М. — Луганськ : Альма-матер-Знання, 2002. — 664 с.
5. Государственная политика и управление : [учебник : в 2 ч.] / Л. В. Сморгунов, А. П. Альгин, И. Н. Барыгин [и др.] ; под ред. Л. В. Сморгунова. — Ч. 1 : Концепции и проблемы государственной политики и управления. — М. : РОССПЭН, 2006. — 381 с.
6. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети : Монографія / За ред. З. С. Варналія. — К. : НІСД, 2007. — 768 с.
7. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз / Ж. Зіллер. — [Пер. з фр. В. Ховхуна]. — К. : Основи, 1996. — 420 с.
8. Китинг М. Новый регионализм в Западной Европе / Майкл Китинг // Логос. — 2003. — № 6(40). — С. 67—116.
9. Медведев Н. П. Политическая регионалистика : Учебник / Н. П. Медведев. — М. : Гардарики, 2002. — 176 с.
10. Основи демократії : Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій ; Мін-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укр-канад. проект «Демократична освіта». — К. : Ай Бі, 2002. — 684 с.
11. Основи етнодержавознавства / За ред. Ю. Римаренка. — К. : «Либідь», 1997. — 656 с.
12. Панченко Т. В. Принцип субсидіарності у сучасному демократичному розвитку : Монографія / Т. В. Панченко. — Х. : Майдан, 2011. — 366 с.
13. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні : теорія і практика / За заг. ред. О. О. Дьоміна. — Х. : ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. — 580 с.

14. Сенктон Е. Системи міського управління / Ендрю Сенктон ; [перекл. з англ. С. Куц ; гол. ред. і автор передмови Дж. Перлін ; наук. ред. В. Пасісниченко]. — Харків : Центр освітніх ініціатив, 2001. — 96 с. — (Демократична освіта).
15. Татаренко Т. Регіональний фактор у політичному житті України : Монографія / Т. Татаренко. — Луганськ : Вид. СНУ ім. В. Даля, 2005 — 416 с.
16. Туровский Р. Ф. Политическая регионалистика / Р. Ф. Туровський. — М. : Издательский дом ГУ ВШЭ, 2006. — 780 с
17. Уоттс Р. Федеративні системи / Р. Уоттс. — Х. : Центр освітніх ініціатив, 2002. — 192 с
18. Чиркин В. Е. Конституционное право зарубежных стран. — М. : Юристь, 1997. — 568 с
19. Чиркин В. Е. Публичная власть / В. Е. Чиркин. — М. : Юристь, 2005. — 175 с.
20. Яцунська О. О. Місцеве самоврядування : світовий досвід та Україна: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей «Політологія», «Правознавство». — Миколаїв — Одеса : ТОВ ВіД, 2003. — 150 с.
21. Бондаренко К. Результат Партії регіонів у порівнянні: регіональний зріз [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/bond/509bd30c2146b/>
22. Бусленко В.В. Становлення політичних інститутів влади в сучасній Україні. Регіональний аспект проблеми //Науковий вісник ВДУ. Журнал Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Юридичні науки. Випуск. 2. — Луцьк, 1999. — С.14-17.
23. Гутор М. Електоральні процеси у Чернівецькій області на прикладі виборів 2004 року // Політичний процес в Україні в 2004 році: регіональні аспекти (Матеріали конференції, Львів 12 лютого 2005 року) / Упоряд. Романюк А, Скочиляс Л.—Львів: ЦПД, 2005, 152 с, с. 120–125, с.123 <http://www.franko.lviv.ua/faculty/Phil/Gujtor.pdf>
24. Зварич І. Вплив регіоналізму на політизацію етнічності [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/bookscontent.php3?b=25&c=675>
25. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://kassiopeya.com/scripts/ajax.php?task=look_inside&id=hxqpqe4woopmg
26. Рябінін Є.В. Транскордонне співробітництво в системі процесів регіональної інтеграції України (політологічний аналіз) / Є.В.Рябінін. — Маріуполь. — 2011. — 159 с.
27. Рябінин Е.В. Европейский Союз: анализ сущности и проблем на современном этапе / Е.В.Рябинин. — Мариуполь: Юго-Восток. — 2011. — 161 с.
28. Рябінин Е.В. Югославия: рождение и смерть / Е.В.Рябинин. — Нежин: Издательство ЧП Н.М.Лысенко, 2016. — 214 с.
29. Рябінін Є.В., Алексєнко І.В., Курас А.І. Держава, суверенітет, національна безпека крізь призму глобалізації. — Ніжин: Видавець ПП Лисенко., 2018. — 304 с.
30. Екзогенний вплив Росії на посилення сепаратистських процесів на Південному Сході України. С.137-157 // Актуальні проблеми політичних процесів і міжнародних відносин в країнах світу. Колективна монографія. — Маріуполь, 2019. — 449 с.
31. Південний Схід України в умовах суспільно-політичної кризи. — Маріуполь. — 2018. — 375 с.
32. Рябінін Є.В. Регіоналізм та регіональні системи безпеки: Навч. посібник. — Маріуполь. — 2013. — 104 с.
33. Рябінін Є.В. Досвід та перспективи ведення транскордонного співробітництва між прикордонними регіонами України та Росії // “Регіональна аналітика”. Збірник робіт конкурсу “Регіональна аналітика”. Харків: Фонд місцевої демократії, 2004. — С.200-209
34. Рябінин Е.В. Региональная политика как способ предотвращения межнациональных конфликтов // Полиэтническая среда: культура, политика,

- образование. – Вып.5.Социальные науки / Луган.нац.пед.ун-т им.Тараса Шевченко. – Луганск:Знание, 2004. – С.59-67
35. Рябінін Є.В. Перспективи транскордонного співробітництва регіонів України і Росії // Політичний менеджмент. - №3(12). – 2005. – С.159-165
 36. Рябінін Є.В. Транскордонне співробітництво і проблеми його функціонування в Україні // Наукові записки / Курасівські читання-2005. – К.:ІПіЕНД, 2006. – С.352-363 / Сер. “Політологія і етнологія”; Вип.30, кн.2.
 37. Рябінін Є.В. Досвід та перспективи ведення транскордонного співробітництва між прикордонними регіонами України та Росії // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2006. - №1. – С.133-137
 38. Рябінін Є.В. Регіональна політика як засіб запобігання міжнаціональних конфліктів // Сучасна українська політика. – 2009. – №18. – С. 240-248
 39. Рябінін Є.В. Сучасні підходи щодо вивчення регіону та процесів регіоналізму в політичній науці // Сучасна українська політика. – 2010. – №21. – С. 38-48
 40. Рябінін Є.В. Вплив чинника регіональної ідентичності на розвиток української держави // Науковий вісник «Гілея». – 2011. – № 45. – С. 344-353
 41. Рябінін Є.В. Проблеми українського регіоналізму крізь призму виборів // Наукові записки / Збірник – К.: ІПіЕНД НАН України. – 2011. – С.244-253
 42. Рябінін Є.В. Регіональні політичні суперечності по лінії «Схід – Захід» в Україні // Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ. – Маріуполь: МДУ, 2012. – С.401-404.
 43. Рябінін Є.В. Регіональна ідентичність як каталізатор сепаратистських рухів / Є.В.Рябінін // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Другої Інтернет-конференції (16 березня 2012 року). – Маріуполь, 2012. – С.228 – 331.
 44. Рябінін Є.В. Використання ідеологічних конфліктів по лінії «Схід – Захід» політичними силами в Україні / Є.В.Рябінін // Політологічні читання пам'яті професора Богдана Яроша: зб.наук.пр. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. – С.87-91.
 45. Рябінін Є.В. Регіональні суперечності по лінії «Схід – Захід» в контексті політичної модернізації // Наукові записки / Збірник – К.: ІПіЕНД НАН України. – 2011. – №6. – С.280-290
 46. Рябінін Є.В. Короткі післявиборчі антиреволюційні нотатки / Є.В.Рябінін // Зовнішні справи. – 2012. - № 3. – С.22-24
 47. Рябінін Є.В. Вплив українських проросійських політичних сил на посилення кримського регіоналізму / Є.В.Рябінін // Сучасна українська політика. – 2012. – №26. – С. 383-392.
 48. Рябінін Є.В. Формування зовнішньої політики України крізь призму комплексу внутрішньополітичних проблем / Є.В.Рябінін // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Питання політології». – 2012. – Вип.№21. – С.177-180.
 49. Рябінін Є.В. Соціально-економічні проблеми кримськотатарського народу АРК як чинник потенційної конфліктогеності / Є.В.Рябінін // Вісник Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Серія «Філософія. Соціологія. Політологія». – 2012. – Вип.№22 (3). – С.140-146.
 50. Рябінін Є.В. Природа іредентизму: теоретичний аспект / Є.В.Рябінін // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Питання політології». – 2013. – Вип.№23. – С.48-52.
 51. Рябінін Є.В. Чинники цивілізаційних суперечностей в Україні / Є.В.Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2013. – №6. – С.106 – 113.

52. Рябінін Є.В. Типи та причини прояву сепаратизму: теоретичний аспект / Є.В.Рябінін // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – 2013. – Вип.№6 (2). – С.101 – 106.
53. Рябінін Є.В. Причини та методи врегулювання міжетнічних конфліктів: теоретичний аспект / Є.В.Рябінін // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Питання політології». – 2013. – Вип.№24. – С.173-179.
54. Рябінін Є.В. Причини виникнення міжетнічних конфліктів / Є.В.Рябінін // Сучасні проблеми світового співтовариства та роль суспільних наук у забезпеченні його розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Одеса, Україна, 11-12 квітня 2014 року). – Одеса: ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства» 2014. – с. 101-105.
55. Рябінін Є.В. Поняття та типологія іредентизму: теоретичний аспект / Є.В.Рябінін // Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг.ред. К.В.Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2014. – С.
56. Рябінін Є.В. Хронологія прояву та реалізація сепаратистських процесів в АР Крим / Є.В.Рябінін // Політологічні записки: Зб.наук.праць. – Вип. 1 (9). – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2014 – С.105-114
57. Рябінін Є.В. Етнічна ідентичність як базовий чинник міжетнічних конфліктів / Є.В.Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2014. – №9. – С. 74-81
58. Рябінін Є.В. Основні причини міжетнічних конфліктів / Є.В.Рябінін // Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг.ред. К.В.Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2015. – С. 423-426
59. Рябінін Є.В. Екзогенні чинники етносепаратистських процесів: теоретичний аспект / Є.В.Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2015. – № 12. – С. 263-270
60. Рябінін Є.В. Екзогенний чинник етносепаратистських конфліктів на пострадянському просторі / Є.В.Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2015. – № 13-14. – С. 279-289
61. Рябінін Є.В. Консоціалізм як інструмент попередження етносепаратистських конфліктів / Є.В.Рябінін // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Третьої Інтернет-конференції (26 травня 2016 року). – Маріуполь, 2015. – С.168 – 170.
62. Рябінін Є.В. Механізми попередження етносепаратистських конфліктів / Є.В.Рябінін // Політикус. – 2016. - №1. – С.247-252
63. Рябінін Є.В. Екзогенні чинники впливу на посилення етносепаратистських процесів в Україні / Є. В. Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2016. – № 16. – С. 299-307
64. Рябінін Є.В. Транскордонне співробітництво як механізм попередження сепаратистських конфліктів / Є.В.Рябінін // Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XIX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг.ред. К.В.Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2017. – С. 152-154.
65. Рябінін Є.В. Exogenous influence on separatist processes in Ukraine / Є.В.Рябінін // Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: Збірник матеріалів Сьомої Інтернет-конференції (25 травня 2017 року). – Маріуполь, 2015. – С.82 – 85.
66. Ryabinin Y. Exogenous soft factors influence on separatist processes in Ukraine / Y.Ryabinin // Zbornik prispevkov z medzinarodna vedecko-prakticka konferencia

- Inovacne vyskum v oblasti sociologie, psychologie a politologie. 10-11 marca 2017. – Vysoka skola Danubius. – 2017. – 200 с.
67. Ryabinin Y. The basic causes of contemporary separatism / Y.Ryabinin // Journal of Geography, Politics and Society. – 2017. – 7 (1). – p.5-9.
 68. Рябінін Є. В. Екзогенні чинники посилення процесів сепаратизму / Є. В. Рябінін // Зовнішні справи. – 2017. – № 3. – С.6-9
 69. Рябінін Є.В. Політико-економічний вимір російського впливу на Донбас (1991 – 2013 рр) / Є.В.Рябінін // Політикус. – 2017. - №1. – С.130-134
 70. Рябінін Є.В. Вплив російського екзогенного чинника на політико-військову кризу на Донбасі / Є.В.Рябінін // Збірник матеріалів круглого столу «Роль зовнішнього чинника у суспільно-політичній кризі на південному Сході України». – 2017. – С.24 – 30.
 71. Рябінін Є. В. Основні складові екзогенної допомоги Росії «ДНР» та «ЛНР» / Є. В. Рябінін // Зовнішні справи. – 2017. – № 7. – С.6-9
 72. Рябінін Є.В. Концепція «русского мира» в контексті екзогенного впливу Росії на Донбас (період 1991-2013) / Є. В. Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2017. – № 18. – С. 340-349.
 73. Рябінін Є.В. Вплив російського екзогенного чинника на політико-військову кризу на Донбасі / Є.В.Рябінін // Роль зовнішнього чинника у суспільно-політичній кризі на Південному Сході України: збірник матеріалів круглого столу / За ред. К. В. Балабанова. — Маріуполь : МДУ, 2017. — С.24 – 30.
 74. Рябінін Є.В. Hungarian exogenous influence on the separatism movement in Transcarpathian region // Стратегічні пріоритети. – 2018. - №1 (46). – С.79-84.
 75. Рябінін Є.В. Сепаратизм та методологія його виявлення / Є. В. Рябінін // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. – 2018. – № 21. – С. 234-244.
 76. Рябинин Е. Хронологический анализ отношения А.Меркель к конфликту на Донбассе / Европейський Донбас: внесок німців у розвиток Донецького Приазов'я (кінець XVIII – початок ХХ ст..) й уроки для сьогодення: матеріали Круглого столу, Маріуполь, 19 жовтня 2019 р. /за ред.С.Пахоменка. – Маріуполь, 2018 – С.27-30
 77. Рябінін Є. В. Національний фаворитизм Румунії в міждержавних румунсько-українських відносинах // Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 3 (43). - С. 192-196.
 78. Рябінін Є.В. Роль регіону в контексті трансформації інституту суверенітету держави // «Адміністративно-територіальні vs економічно-просторові кордони регіонів»: матеріали Міжнар. наук.-практ. -конф. (19-20 березня 2020 р.). —К.: КНЕУ, 2020. — С.35-40
 79. Рябінін Є. Актори врегулювання військового конфлікту на південному сході України // Зовнішні справи. – 2020. - №5-6. – С.19-24
 80. Рябінін Є.В. Крос-темпоральний аналіз активізації ідей федералізації України // Політичне життя. – 2020. - №3. – С.25-34
 81. Ryabinin Yevgeny. Russia's exogenous factor in the Donbass conflict // The Strategic Review. – 2020. – №13. – p. 97-110.
 82. Ryabinin Yevgeny. Hungary's and Romania's exogenous influence on separatism processes in Ukraine. Review of nationalities. – 2020. – №10. – p.84-95 <http://reviewofnationalities.com/index.php/RON/issue/view/11>
 83. Рябінін Є.В. Ідеї В.Чорновола стосовно державно-територіального устрою України // VII Чорноволівські читання. – 2021. – С.89-94
 84. Рябінін Є.В. Обмеження індивідуальної свободи в умовах трансформації світового устрою // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн

конференції (16 квітня 2021 р.) «Суспільно-політичні процеси в умовах пандемії: особливості та виклики». / Від.редактор А.А.Кравченко.–Київ: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2021. – С.172-175.

85. Рябінін Є.В. Трансформація поглядів В.Чорновола щодо державно-територіального устрою України // Всеукраїнська науково-практична конференція «Україна в світовому історичному просторі». – 2021.

Додаткова література

1. Кримський соціум: лінії поділу та перспективи консолідації // Національна безпека і оборона. – 2009. – №5. – с. 3-9.
2. Кругла шов А. Спадщина vs спадкоємці? [Електронний ресурс] / Анатолій Кругла шов // Часопис «І». – 2009. – № 56. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n56texts/kruhlashov.htm>
3. Круглашов А. Буковинська етнополітична мозаїка. Історична спадщина та сучасні тенденції //Політичний менеджмент. – 2004. - №2. – С. 52-65.
4. Місцеві вибори – 2010. Пульс країни / Відп. редактори Когут А., Сідаш К. – К.: Лабораторія законодавчих ініціатив, 2011. – 228 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://parlament.org.ua/upload/docs/Local%20Election-2010-ua.pdf>
5. Наход М., Шелеп М., Павлюк В. Моніторинг діяльності депутатів місцевих рад Волинської області у 2011 році (на прикладі окремих рад): Аналітичний звіт. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф» тм, 2012. - 100 с.
6. Оніщенко І. Політичний інструментарій нової епохи //Наукові записки. Випуск 44. Політичний простір України: регіональні виміри. Курасівські читання 2009. – С. 6-13.
7. Панченко Т. Політична регіоналістика в системі регіональних і політичних дисциплін: огляд концептуальних підходів //Наукові записки. Випуск 44. Політичний простір України: регіональні виміри. Курасівські читання 2009. – С. 47-57.
8. Перегуда Є. Актуальні проблеми структуризації регіонального політикуму //Наукові записки. Випуск 44. Політичний простір України: регіональні виміри. Курасівські читання 2009. – С. 101-108.
9. Попович Б. Етномовне соціальне розмежування як фактор формування партій національних меншин в Україні // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, соціологія, філософія., 2010, № 15 , с. 94–99, с. 96
10. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні: теорія і практика / За заг. ред. О. О. Дьоміна. - Х.: ХарРІ УАДУ "Магістр", 2003. - С. 14-23.
11. Регіональний портрет України /За заг. ред. Ю.Тищенко. – К.: УНЦПД, 2003. – С. 39-43.
12. Склярська О. Міждержавні взаємини України з Угорщиною та Румунією як чинник політико–географічних процесів в прикордонних районах Вісник Львівського національного університету. Серія міжн. відн, 2008. – Вип.. 25, с.105–110
13. Швець О. Шевчук О. Сучасні тенденції формування етноконфесійного простору Криму. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки – 2006: Монографія/ За ред. О.С. Власюка. – К. : НІСД , 2006. – 576 с, с. 187–193 Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/Vlasyuk_mon/04–6.pdf

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unichack, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів

МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVI-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

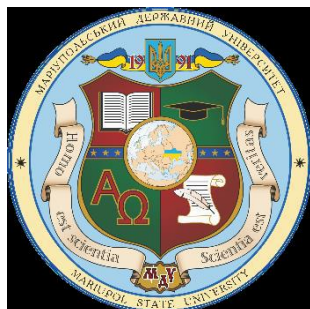
2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Політична регіоналістика
Освітня програма	Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПІБ, посада	Рябінін Євген Вадимович, доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	e.raibinin@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	вівторок кожного тижня, 13.30, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7438
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК1., ЗК2., ЗК5, ЗК6, ЗК7, СК 1, СК2, СК 3, СК4, СК5, СК 6, СК7, СК 11. СК 12 РН01, РН03, РН05, РН07, РН08, РН09, РН10,РН11,РН12,РН15

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/ кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
V-й	120/4	32/16	16/8	Есе, аналітичні записки	Екзамен

Завідувач кафедри

Олена ГІЛЬЧЕНКО

Гарант ОП

Юлія КОНСТАНТИНОВА